

10 lat prowadzenia spraw frankowych w Kancelarii RGW

Opublikowano: 11 marca 2025 • Autor: Anna Porebska APR

Mija właśnie 10 lat od chwili rozpoczęcia świadczenia przez Kancelarię RGW jako jednej z pierwszych kancelarii na rynku pomocy prawnej konsumentom w tzw. sprawach frankowych. Wiosną 2015 r. uruchomiliśmy wówczas infolinię dla osób zgłaszających się z problematyczną umową kredytową. Nie bez znaczenia dla wzrostu ogólnej świadomości kredytobiorców i zwrócenia uwagi na wadliwe wzorce umowne stosowane [...]

Mija właśnie 10 lat od chwili rozpoczęcia świadczenia przez Kancelarię RGW jako jednej z pierwszych kancelarii na rynku pomocy prawnej konsumentom w tzw. sprawach frankowych. Wiosną 2015 r. uruchomiliśmy wówczas infolinię dla osób zgłaszających się z problematyczną umową kredytową.

Nie bez znaczenia dla wzrostu ogólnej świadomości kredytobiorców i zwrócenia uwagi na wadliwe wzorce umowne stosowane przez banki był „czarny czwartek” 15 stycznia 2015 r., kiedy to kurs franka szwajcarskiego przekroczył niewyobrażalną wcześniej granicę 5 zł.

Wówczas wielu kredytobiorców boleśnie odczuło skutki niedozwolonych postanowień umownych zawartych w umowach

frankowych, które narażały ich na niczym nieograniczone ryzyko wzrostu kursu waluty. Ryzyka takie pozostawały w sferze nieświadomości kredytobiorców, co było celową polityką banków, które nie informowały swoich klientów w sposób uczciwy i kompleksowy.

Warto przypomnieć, że pierwsze postępowania, w których uznano postanowienia umów indeksowanych do CHF za klauzule abuzywne, rozpoczęły się już w 2009 r. i zakończyły się potwierdzeniem abuzywności przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w 2010 r. (wyrok SOKiK z dnia 14 grudnia 2010 r., sygn. akt: XVII AmC 426/09 czy wyrok SOKiK z dnia 27 grudnia 2010 r., sygn. akt XVII AmC 1531/09).

Natomiast od 2015 r. z pozwami przeciwko bankom ruszyli indywidualni kredytobiorcy, domagając się najpierw nieśmiało jedynie „odfrankowienia” kredytu. Ciekawym obrazem sytuacji polskiego sądownictwa jest to, że sprawa, w której wnieśliśmy pierwszy pozew frankowy, zakończyła się w I instancji dopiero w 2023 r., tj. po 8 latach (!). W międzyczasie było wiele spraw, które potoczyły się o wiele szybciej. Obecnie jednak czas rozpoznawania spraw, szczególnie w utworzonym specjalnie dla spraw frankowych XXVIII Wydział Cywilny Sądu Okręgowego w Warszawie, sięga również kilku lat.

Początki procesów frankowych nie były łatwe, a linia orzecznicza początkowo kształtowała się w sposób niekorzystny dla konsumentów. Mimo to Kancelarii RGW jeszcze w sierpniu 2018 r. udało się uzyskać pozytywne rozstrzygnięcie na rzecz kredytobiorcy, które doprowadziło do zwrotu nadpłat pobranych przez bank.

Z czasem sytuacja zaczęła się zmieniać ewidentnie na korzyść frankowiczów, na co istotny wpływ miały orzeczenia Trybunału

Sprawiedliwości UE i zasady wynikające z unijnego systemu ochrony praw konsumentów.

Przełomowe znaczenie w tym zakresie miał wyrok TSUE z 3 października 2019 r. w sprawie o sygn. C-260/18 potocznie nazywanej sprawą państwa Dziubak. Trybunał potwierdził obowiązek usunięcia przez sądy krajowe niedozwolonych postanowień umownych, a także dopuścił możliwość stwierdzenia nieważności całej umowy, jeśli sąd dojdzie do wniosku, że nie może ona w takim kształcie dalej obowiązywać.

Po tym orzeczeniu zaobserwować można było znaczny wzrost pozytywnych dla kredytobiorców rozstrzygnięć polskich sądów, a także większą liczbę nowych spraw.

W grudniu 2019 r. pełnomocnikom z Kancelarii RGW udało się unieważnić przed Sądem I instancji umowę kredytu denominowanego. Był to pierwszy wyrok, w którym stwierdzono nieważność wzorca umownego jednego z banków, a zatem przyczynił się on w znacznym stopniu do rozwoju dalszego orzecznictwa.

W kwietniu 2020 r. Kancelaria RGW uruchomiła specjalny portal poświęcony kredytom frankowym o nazwie „Pułapki frankowe” (www.pulapkiifrankowe.pl), w którym omawiane są aktualne kwestie związane ze sprawami frankowymi.

Na przełomie 2021 r. i 2022 r. pojawił się nowy rodzaj spraw z powództwa banków przeciwko kredytobiorcom o zwrot kapitału udostępnionego na podstawie nieważnej umowy, a także o zapłatę dodatkowych świadczeń w postaci choćby „wynagrodzenia za korzystanie z kapitału” czy waloryzacji kapitału.

Również w odniesieniu do tej kwestii nieoceniona stała się

interwencja Trybunału Sprawiedliwości UE, który w swym orzecznictwie wykluczył możliwość dochodzenia przez banki jakichkolwiek innych świadczeń niż udostępniony kapitał. TSUE wypowiedział się na ten temat w wyroku z 15 czerwca 2023 r. w sprawie C-520/21, z 11 grudnia 2023 r. w sprawie C-756/22 oraz z 12 stycznia 2024 r. w sprawie C-488/23.

W międzyczasie na koniec września 2022 r. frankowicze zostali skonfrontowani z informacją o ogłoszeniu przymusowej restrukturyzacji jednego z banków, co pociągało za sobą konieczność zgłaszania wierzytelności i naraziło kredytobiorców na ryzyka związane z brakiem możliwości odzyskania należnych im środków pieniężnych.

Zarówno klienci, jak i prawnicy oczekiwali z niecierpliwością na zajęcie stanowiska w istotnych kwestiach związanych ze sprawami frankowymi przez polski Sąd Najwyższy. Po wielu perturbacjach wydana została z 25 kwietnia 2024 r. w sprawie III CZP 25/22, w której potwierdzony został niedozwolony charakter klauzul indeksacyjnych oraz możliwość uznania umowy za nieważną, a także stosowany mechanizm wzajemnych rozliczeń według teorii dwóch kondykcji i rozpoczęcie biegu przedawnienia roszczeń konsumenta od chwili zakwestionowania umowy wobec banku.

Kancelaria RGW w szeregu spraw klientów uzyskała pozytywne rozstrzygnięcia sądowe. Z czasem coraz powszechniejsza stała się również praktyka zawierania ugód z bankami, które – w świetle orzecznictwa korzystnego dla frankowiczów – zaczęły formułować bardziej sensowne propozycje ugodowe.

Mimo upływu 10 lat od rozpoczęcia się fali spraw frankowych w polskich sądach, w dalszym ciągu wiele spraw pozostaje nierozstrzygniętych, a poszczególne zagadnienia prawne budzą rozbieżności nawet w Sądzie Najwyższym. Nie ulega jednak

wątpliwości, że przez ostatnie 10 lat to temat kredytów frankowych odgrywał istotne znaczenie w polskim orzecznictwie, a sam sposób podejścia sądów do ochrony konsumentów przeszedł w tym czasie prawdziwą transformację.

Kancelaria RGW w sprawach swoich klientów reagowała na bieżąco na wszelkie zmiany linii orzeczniczej i aktów prawnych, a w trwających sprawach frankowych robi to w dalszym ciągu.

Anna Porebska APR

11 marca 2025